

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

19 de Lege Iulia Peculatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

pus obtinuit. Et proinde vult & cōstruxit monasterium in loco, qui dicitur de Wissemburg, &c. vt est apud Tritemium in breuiar. hyst. Franc. in 31. rege. Idem que refert, in sine Bruniarii, viliam animam Caroli Martelli regis etiam Gallorum, deportari ad inferos, quod multas ecclesias spoliasset, dum bellis inimicis persequeretur. Refert Petrus abbas Cluniacensis, lib. 2. de mirac. Mariconensem comitem quendam qui tyrannice ecclesie bona occuparat, raptum die solemini a demone, qui forma equitis cum equo nigro ingressus domum, eum extraxit inuitum, & equum iussit conscendere, quo sublatus in aerem, clamans, succurrite ciues, nunquam postea comparuit ostium; quo egressus erat, obtruratum in rei memoriam. Quod cum Ogerius Guillelmi comitis procurator, ob aliquam reipublice necessitatē vellet referare, & qui operas locauerat cepisset demoliri, statim eundem iterum & equi operas correptum, & in aerem eleuatum, postea collapsum & collisum, manu qua opus demoliri tentauerat contracta. Eoque miraculo perterritos ciues in perpetuum rei memoriam iussisse eum locum occludi, comitisq; filium Quidonem nomine, cū triginta militibus Clunacum venisse, & religionis habitū suscepisse. Anno Domini 897. cum Northmani oppidum D. Bertini spoliare conarentur, subito omnes ad vnum luminibus capti sunt, vt scribit Meyerus lib. 2. ann. Flandriae. Scribit Pau. Amylius lib. 5. hyst. Fran. & in Ludouico iunior, Cabillonensem etiam comitem ecclesiis infestum, dum frequentius procerum conuiuium epularetur, ab ignoto quodam equo prostratus sedente, euocatum euissse, coactumq; e vestigio conscendere, e conspectu procul raptum, nec deinceps vpiam apparuisse.

De quibusdam Sacrilegiis alterius generis. CAP. 17.

- 1 Indulgentiarum scilicet quas fore, vt sacrilegi puniuntur.
- 2 Religionis pretextu ceteris illicitis fieri non debent.
- 3 Philippi Imperatoris sacrilegium vindicatum diuinitus.
- 4 Ecclesiastica bona vsurpantes, pauperes fiunt.

Furtum quod velamento pietatis fit, ad sacrilegium pertinere non inepte dicemus, & extra ordinem puniri, vt quas fore illi indulgentiarum fucos, quas non habet, ex concilio Viennensi puniuntur, cle. 2. per totam, de pœ. ap. Cl. & c. cum ex eo, eod. apud Greg. 2. Voluit & Vlp. in l. 2. de extrar. crim. lib. 4. P. tit. ii. sub pretextu religionis, vel soluendi voti, ceteris illicitis fieri non debere. Verore ne res inter nos tam pessime succedant, quod velamento pietatis vel alio fucos, ecclesiastica res a pauperum destinato vsu, ecclesiis eripiuntur: quo modo cunque enita hoc excusatur, vere tamē sacrilegium videtur, & De iura prouocat. Referam t̄ exemplum Philippi Imperatoris, qui successit in imperio Henrico V. Ifratri: eni in eum defecerent pecunie, quibus præberet salaria militibus, primus cepit distrahere prædia, quæ Fredericus pater adquisierat in Alemania: deinde cuiuslibet baroni seu ministri villas seu prædia rustica, seu ecclesiis sibi proxime obligauit. Quam obrem pluribus idē ecclesiis diuexatis, excommunicatus fuit ab Innocentio III. Tandem que sub gladio tyranni cecidit, vt scribit Abbas Vesp̄erg. in Chronico. Expet̄ t̄ sunt plures principes in Gallia, & Germania, quantum postea nocuit ex adipe ecclesie, domus paternas & proximorū ditasse. Ad tempus quippe modicum durauerat hæ sacrilegæ ex abbatibus & episcopatibus compilatæ opes, & cum istarū ruina propriæ quoq; euauerunt: & qui istis vsi sunt, vel eorum filii misere perierunt, vt plerunque. Quamuis enim sacrilegi ab hominibus non plectantur, non possunt tamen Dei effigere iudicium, vt proximo capite docuimus. Sunt hodie tot illustrium virorum successores pauperissimi, & fe-re erronei & mēdici, dicam & audacter prædones & latrones effecti, quod ecclesias spoliarunt, & breui tempore cum illis & sua amiserunt, quæ maiores virtute parauerant & reliquerat. Et male parat, cum male dilabuntur, bene parat, sed a male partis polluta, secum communionem pertrahunt.

De pœnis quasi sacrilegii. Cap. 18.

- 1 Sacrilegi habetur, qui infert iniurias ecclesie, aut eius ministris. Item occupans prædia ecclesiastica. Itē qui mandata principum contemnit: & de eorum pœnis. & 2. & 3.
- 2 Qui t̄ prouerit in ecclesias catholicas, & ipsi sacerdotibus, & sacri cultus ministerium præbentibus infert iniuriam, vt sacrilegijs capitali supplicio damnatur ab Archadio & Honorio CC. h. qui in hoc genus. 10. de epis. & cler. C. Quorum sentētia

translata inter summorum pontificum sanctiones, & in primis §. si quis, 2. q. 1. Accedit quippe hoc crimen crimini læsæ maiestatis, & si quis suadente, 17. q. 4. Qui t̄ occupant vel inuadunt prædia diuini vsibus destinata, vt sacrilegi quoque excommunicantur, c. nulli liceat. c. quicunq; c. prædia, 12. q. 2. donec restituant, & ultra, ex aliquibus legibus in quadruplum, c. in antiquis. c. si seculi, 12. q. 2. ex aliquibus in decuplum puniuntur, c. in legib. 12. q. 2. Qui t̄ mandata principum non exequuntur, & crimen hoc admittit sacrilegii, l. 1. vt ord. dig. ser. lib. 12. C. tit. 8. Quam obrem pœna adicitur, quæ distinguenda, num negligentur mandata principis, an vero contemnantur. Multum enim inter hæc interest, vt not. in c. quis autem, 10. dist. gl. in c. metropolitanum, in ver. ex. consensu, 2. q. 7. L. de Pen. in l. 1. in ver. contemserit, de priuileg. qui in sac. pal. mil. lib. 12. C. tit. 29. Quod si negligentur, an illa mandata magni ponderis sint & iacturam reipub. inferant, an non: nam illis non solum iactura bonorum, sed & vltimum supplicium imminet, vt in l. 1. §. fina. de offic. præf. præf. Afr. lib. 1. C. tit. 30. l. 3. §. in bello, & l. omne delictum, §. consumacia, de re mil. P. illis lenior pœna & arbitraria, l. de i. b. sac. lib. 10. C. l. sanctio legum, de pœn. in P. Luc. de Pen. in d. l. vt ord. dig. ser. u. C. Quod si contemnat quis iussa principum superbe, incidit in legem Iuliam maiestatis, & pœnam experitur vltimi supplicii, c. ab sit, 11. q. 3. Et si ecclesiasticum superiorem contemnit, anathemate feritur. Ceterum si quis non contemnat, sed rationem habeat cur implere noluerit, potest suspendere executionē, & monere principem, & expectare secundam iussionem, impuneque hoc facit, c. si quando, c. 5. de reser. ap. Greg. c. cum teueamus, 6. de præben. quia pleraq; propter importunitatem potentium, vel inconsiderate, propter negotiorum multitudinem, quibus occupatur princeps, impetrantur a principe quæ admitti a iudicibus nõ debent, c. cum in inuicite, 12. §. ceterum, de purg. can. l. 1. de pœn. sub l. lib. 10. C. tit. 12. c. importuna, de pœn. dist. 1. In quibus autem principi obediendum non fit, vide quæ dixi §. lib. 6. c. 10. num. 11.

De lege Iulia peculatus. Cap. 19.

P. lib. 48. tit. 13. C. lib. 9. tit. 28.

- 1 Peculatus crimen accedit ad sacrilegium, & quid sit.
- 2 Pecunia publica in alios vsus, quam destinata est, non debet impendi. Nec ab administratore reip. mutui sibi debiti nomine retineri possunt. eod.
- 3 Peculatus crimine qui tenentur.
- 4 Peculatus pœna qualis, & quæ imponenda sit, & 5.
- 5 Heredes iudicio peculatus defuncti conueniri possunt.
- 6 Peculatus pœna in Gallia.
- 7 Populus cogit euomere, quæ quæstores intercipiunt.
- 8 Peculatus crimen post quinque annos non obicitur.
- 9 Peculatus socii tenentur, qui ministerium præbent, eadem pœna.

Sacrilegi t̄ in stat est & peculatus, pecuniam sacrā, religiosam, publicam auferre, vel interciperi, vel in rem suam conuertere: aut facere quo quis auferat, intercipiat, vel in rem suam vertat. Aut in as, aurum, argentumve publicum quid indere, immiscere: aut facere scienter dolo malo vt quid indatur, immisceatur, vt ait Vlp. in l. 1. §. l. sacrilegii, 9. §. fin. ad leg. Iul. pecul. P. §. item lex Iulia peculatus, de publi. iud. Ad dendo quippe metallo aliud quod deterius illud faciat, furtum inferitur vilitati publicæ, l. lege Cornelia, 9. ad l. Corn. de fals. in P. vt in falsa moneta dicemus. Sicut ii qui cum monetam publicam operantur, sibi extensius eudentes, furtum & peculatum admittunt, l. sacrilegii, 6. ad leg. Iul. pecul. Peculatum Labeo definit, pecunie publicæ aut sacræ furtum, nõ ab eo factum cuius periculo fuit, d. l. sacrilegii, 9. eo. Ad pecuniam fiscalem, & ciuitatis Romanæ scilicet hoc crimen pertinere posse Martianus tradit, l. 4. §. fin. eo. quia alicubi legamus, propriissime accipi publicum, quoad statum rei Romanæ tantū pertinet, C. tit. in Lenm qui veltigal, 16. de verb. sig. Vlp. l. 1. §. huius studis, de iust. & iur. §. huiusmodi, eo ap. Justin. Nec pro furto pecuniarū aliarum ciuitatum datur peculatus iudicium, sed furti, l. ob pecuniam, 83. de furt. P. quamuis quæ ciuitatis dici possint publica aliquando, l. inter publica, de verb. sign. Cicero Philipp. 12. Sestertium septies milies auertisse Antonium pecunia publica iudicantis: num fraude poterit carere peculatus? Et rursus idem act. 5. in Ver. P. ceterus frater tuus quæstoris, impudentissimum tuum furtum, certissimumq; tuum peculatum: nam quo alio nomine pecunia publica sanerato est appellanda? Prohibetur t̄ iure, ne mutui interuentione opposita, pecuniam publicā quis inuadat, vel conetur inuadere, l. 1. de iis quæ ex pub. coll. illata sunt non vsur. l. 10. C. tit. 73. quia pecunia publicæ

ad alias necessitates, quam ad eas, ad quas destinatae sunt, non sunt impendenda. *l. fin. C. de iur. q. Qui in nomine fisci fiscales pecunias, simulans se fisci creditorem acciperit, pecularis reus etiam est, l. sacrilegi, g. §. Labeo, ad leg. Jul. pec. P.* Et quia fides ararii & rationes ex tabulis pendunt ut plurimum, qui tabulam aream, leges continentem vel formam agrorum, ex qua census praestandus dignoscitur, *l. formula censuali, de censu. in P.* refixerit vel immutauerit, vel tabulas publicas induxerit, vel deleuerit, est reus quoque peculatus, *Venul. l. qui tabulam, 8. eod. tit.* quive in tabulis publicis, minorem pecuniam, quam quid venierit, aut locauerit, scripserit, aut quid simile admiserit, *l. hac lege, 11. eo.* qui praedam ab hostibus captam surripuit, *l. is qui, 13. eo.* qui aurum ex metallo extraxerit illicito, & conflauerit, *l. sacrilegi, 6. §. fin. eod. tit.* qui perforauerit muros, scilicet ubi pecunia publica est, vel inde aliquid abstulerit, *l. qui perforauerit, 12. eod.* In imponenda huic crimini poena, iudex animaduertere debet rei conditionem, qualitatem personae, tempus, aetatem, & conditionem, & iuxta illa vel mitius, vel seuerius punire, *l. 6. ad legem Jul. pecul. Poenae poena, inquit Vlpianus, aequae signis interdictio, in quam hodie successit deportatio, l. 3. eod. in P.* Hanc capitalem poenam dixerunt CC. Honorius & Theodosius, *vt ait gl. in l. ubi de crim. pecul. C.* qua subdii iubent iudices, qui tempore administrationis publicas pecunias subtraxerunt, *l. v. m. §. item lex Julia, de publ. iud. apud Iust.* cum eorum administris & conficiis. Veruntamen Iustinianus, ab illa capitali, deportationem in hoc crimine ratione personarum distinguit, *in §. item lex Julia pecul. eod. Val.* & eos, qui ab arcantiis & tabulariis, officiiis quoque rationum foenebrem pecuniam sumserunt, quoadrupti poena damnant, *l. 1. de iis qui ex publication. mut. pecun. accep. lib. 10. C. tit. 6.* Poena quippe illa est ferreus inditus, qui fraudem fisco facit, *l. auferitur, 4. §. final. de iure fise. lib. 49. P. tit. 14.* triplum autem poena tantum, & simplicium res est, *l. v. m. pec. fiscal. cred. antef. lib. 10. C. tit. 7.* Poena haec ultra criminalem imponitur, *l. is qui, 14. §. sacrilegi, 6. §. fina. ad legem Jul. pecul. P.* Gratianus & Theod. CC. eos qui aurum ex arario principis priuatis commodis profuturum acceperint occulte, aut sponsonis, aut cautionis fide, sine eiusdem principis auctoritate: ablatis bonis omnibus perpetuae deportationi subdit, & eos qui dederint, capitali sententiae, *l. 2. de iis qui ex publ. ratio. mut. pecun. accep. lib. 10. C. §. Sed & illud singulare, vt contra heredes hoc iudicium exerceatur peculatus, l. fin. ad legem Jul. pecul. in P. §. Iulius & Paulus lib. 5. Recept. sentent. tit. 29. Si quis fiscalem pecuniam atrectauerit. surripuerit, mutauerit, seu in suos usus conuerterit, in quadruplum eius pecuniae, quam sustulit, condemnatur. §. Pappo l. lib. 2. Rhapso. arest. tit. 2. ar. 1. testatur, poena capitali vltimi supplicii aliquando animaduersum in Gallia in quaestorem, qui pecunias regias intruerit esse accusabatur, interdum & exilio cum poena numeraria. Constitutio Francisci I. sur la reditron des comptes, eius nominis Gallia. regis primi extat, qua statuitur, crimen peculatus a quacunque persona fuerit admissum, confiscationem corporis & bonorum habere. Atque si is, qui admiserit, ex nobilibus genitus fuerit maioribus, eum ultra praedictam poenam, ignobilem declarandum, eiusque ab eo descendentes in posterum, siue masculi siue foeminae sint. Certe non posset esse laevis grauis poena in has hirudines, quibus cum pecuniae publicae saepe ex lacrymis provincialium & sanguine conquisitae, commissae sunt, ad principem exportandae, vel in utilitatem publicam expendendae, ipsi sibi retinent, artibus & fraudibus sibi conseruant, & ex multorum pauperum nece oppiparas & magnificas comparant opes, idque breui tempore: & eo liberius, quo impunitas inundatione redimitur. Sed canere debent tamen, ne princeps liberatus grauioribus negotiis in illos oculos conuertat, & rationes reposcat, & pingues iubeat necari, vt vomat quae male digesserunt. §. Meminerint tamen si sapiant, quod apud Aristophanem in equitibus, de istis furibus pecuniae populariae loquitur vere populus:*

ὅτι ἴαθε δὲ μὲ εἰ σοφῶς
αἰτῆς περὶ ἐργουαί
τὸς οἰόμενος φερνῆν
καὶ μὲ ἐξ ἀπὸ δόλλειν
τηρᾶ δὲ σὺ χάσθηται
τὸς δὲ δόξαν ἐρεῖν
κλέπτοντας ἐπὶ τ' ἀναλ-
κῆσο παλιν ἐξέμην,
ἔσ' ἂν κελόρασι με
κρηδὸν καταμυλῶν.

Id est,

Considerate autem me, si sapienter
Ipsos circumuenio,
Hos putantes sapere
Et me decipere.
Obseruo enim semper ipsos:
Neg. apparens videre
Furantes, postea cogo
Ipsos euomere.
Quaecumq. furati mei fuerint.
Cadum id est, cistam in quam calculos
Iudices mittebant, deponens.
Et paulo ante,
κλέπτοντά τε βόλομα
τρέφοντά τε σπέρματι
ἔργον δ' ὄντι ἐπὶ λῆσος
ἀρὰς ἐπέταξα.
Id est,
Furantemque volo
Nutrire vnum praestantem,
Hunc autem quando fuerit plenum
Eleuans percussis.
Placuit tamen Venuleio Iurisc. l. peculatus crimen, 7. ad leg. Jul. 9. pecul. in P. peculatus crimen post quinquennium admissum obli-
ci non posse. §. Venerunt tamen Caesares eos, l. 1. §. 1. de crim. pe-
cu. C. qui ministerium istis adhibuerunt, & pecunias acceperunt,
pari poena plecti.

De lege Julia de residuis. Cap. 20.

- 1 Lex Julia de residuis peculatus instar, & quid ab eo differat.
- 2 De residuis crimen in quo consistat. Quis teneatur, & nomino eius condemnentur heredes.

Lex Julia de residuis, accedit ad peculatum: verum ut non tam graue scelus est, retinere rem ex iusta causa & voluntate domini antea possessam, quam a domino studio furandi extorquere. Sic grauius visum, pecuniam publicam furari vel intruere dolo & fraude, quam voluntate publica alicui commissam, vt in alios usus expenderetur, retineri ab eodem pro parte vel omnino. In quo consistit crimen de residuis, scilicet pecuniis non expensis retentis, nec in eum visum, in quem delegatae erant, consumptis, *l. 2. §. 1. §. sed & qui, ad legem Jul. pecul.* Tenetur & ea lege is, apud quem ex locatione, emptione, alimentaria ratione, ex pecunia quam acceperit, aliaue ex causa, pecunia publica resedit, *l. 4. §. lege Julia, eod.* Ad debitores autem Reipubl. qui pecuniam fisco debitam retinent, non pertinet, *l. Labeo, l. cum eo autem, 10. ad legem Jul. pecul. P.* Poena huius criminis est amplius tertia parte quam debeat, *l. 4. §. sed & qui, eod.* Quare quia agitur de pecunia, habet iudicium hoc publicum locum & in heredes, *l. final. eod. tit.*

De sacrilegio violationis asylorum, & de asyis, quae Galli dicunt Franchises. Cap. 21.

- 1 Asylorum in violatione qua consideranda.
- 2 Asylorum ecclesiasticorum violatio ad maiestatis divinae crimen pertinere.
- 3 Asylum quid. Supplices ad aras vel ecclesiae confugiens non violandi.
- 4 Ratio in poenam. Ab asylo abstrahentis vi confugientem, quae poena ex utroque iure, eod. §. 9.
- 5 Supplicium confugientium ad ecclesiam apud Anglos lex. Crucis delatio supplicibus signum seruata vite, eod.
- 6 Templum Iouis in gressibus vinculis soluebatur.
- 7 Templum ingressi immunitate gaudebant.
- 8 Asylus in quibus tantum templis ethnicorum concessum. Et asylorum abusus, §. 9.
- 10 Asylum, templum misericordiae qui primi constituerunt.
- 11 Asylis loco, statuae Caesarum, princeps ipse, cardinales, signa in castris, sacerdos deferens sacrosanctam Eucharistiam. Et 12, 13, 14.
- 15 Ciuitates refugia a Mose separate pro asylo.
- 16 Regum domus pro asyis.

In crimine violationis asylorum considerabimus res, quibus asylius datur, & quatenus datum, an sacrae aut profanae. Item personas, cuius generis sunt quae eo confugiunt. Subinde facta seu actiones, ob quas quis ad asyla confugit. §. Ad tamen crimen laesae ma-

iestatis